

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 03.07.2025
Sayı : 1274

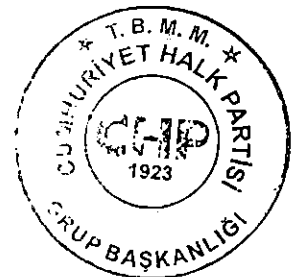
Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Millî Savunma Komisyonu Üyesi

10/2905

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde tarım politikalarının yeniden, toplumsal yarar gözetilerek şekillendirilmesi için verilecek rasyonel desteklerle sektörün hem istikrarlı bir büyüme yakalaması hem de katma değer ve verimlilik artışı sağlanması için gerekli yeni yasal, kurumsal çözümlerin araştırılması amacıyla; Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu bilgilerinize saygılarımla arz ederim.02.07.2025

Tahsin BECAN
Yalova Milletvekili

GEREKÇE

Dünya ölçeğinde nüfus artışının devamı gıda talebini hızla artırarak, tarım sektörünün ne kadar önemli ve stratejik bir sektör olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda tüm ülkeler tarım sektörünü desteklemektedirler.

Türkiye; sahip olduğu toprak ve su varlığı, coğrafik konumu ve iklim koşulları nedeniyle tarım potansiyeli yüksek bir ülkedir. Ancak bu potansiyel yeterince değerlendirilmemektedir. 2023 yılı itibariyle tarım sektörü ihracatı 9,6 milyar dolar iken ithalat 13,8 milyar lira olup, açık 4,2 milyar lira olmuştur. 2024 yılında ise 1,7 milyar dolar açık vermiştir.

Bilindiği gibi, Tarım Kanunu'nun 21. maddesine göre, tarımsal desteklerin GSYH'nin %1'inden az olmaması gerekmektedir. 2024 yılı bütçesindeki 91 milyar 554 milyon liralık destekleme ödemesi 2025 yılı bütçesinde %47'lik bir artışla 135 milyar liraya yükseltilmesine karşın 2025 yılında öngörülen GSYH'nin 61 trilyon 540 milyar lira olduğu düşünülürse, çiftçilere 615 milyar 400 milyon lira destek verilmesi gerekmektedir. Ancak, Bakanlığın 2025 bütçesinin dahi 438 milyar lira olduğuna göre tarımsal desteklerin hedeflerine ulaşmasının imkânsız olduğu anlaşıyor.

Tüm veriler, Türkiye'nin işlenmiş ürün ve gıda maddeleri dış ticaretinde elde ettiği fazlanın hammadde ithalatına yönlendirildiğini göstermektedir. Gıda üretiminin dünyada giderek stratejik bir önem kazandığı süreçte, Türkiye'yi artan ölçüde dışa bağımlı hale getirmiştir. Öyle ki, yakın gelecekte dışarıdan temin edemezsek soframızda yağımız, ekmeğimiz olmayacak. Bu kötü yönetimin uyguladığı tarım politikasının sonuçları ekonomik verilere de yansıyor. Tarım sektörünün GSYH içindeki payı 2002 yılında %10,2 iken 2024 yılında 4,6'ya kadar düşmüştür.

Diğer taraftan, yüksek enflasyon ve düşük reel gelirlerin olduğu bir ekonomide, temel gıda ürünlerinin ihraç edilmesi, gıda güvencesi ve gıda egemenliği bağlamında ciddi endişeler yaratır. Gıda güvencesi, bir ülkenin vatandaşlarının yeterli, besleyici ve uygun fiyatlı gıdaya erişimini ifade ederken; gıda egemenliği, halkın tarımsal üretim politikalarını belirleme hakkını savunan bir kavramdır. Bu iki ilkenin göz ardı edilmesi, ekonomik ve sosyal açıdan ciddi riskler doğurabileceği gibi bu durum, iç piyasada arzın daralması ve fiyatların daha da artması sonucunu yaşatmaktadır. Bu da zaten düşük gelirle geçinmek zorunda olan geniş halk kesimlerinin gıda erişimini daha da zorlaştırır ve toplumsal adaletsizliği derinleştirir.

Her şey devletin tarıma sağladığı desteği yavaş yavaş çekmesi ve tarım sektörünü şirketlerin kontrolüne bırakmasıyla başladı. Bu süreç sonucunda, hızla artan sayıda gıda şirketi ortaya çıkarak, süpermarketler mahalle ve sokaklara yayılmış, her yeri kaplamıştır. Tüketiciler, sunulan ürünlerin fiyatlarına itiraz edemedi, dayatılan fiyatlarla alışveriş yapmak zorunda bırakılmıştır. Eskiden köylüler tarafından üretilen ve kendi ihtiyaçlarını karşılamaları yanı sıra en yakın pazarlara sunulan yumurta, süt, ekmek, peynir ve yoğurt gibi temel gıda maddeleri, artık köy bakkallarında en çok satan ürünler arasında yer almaktadır.

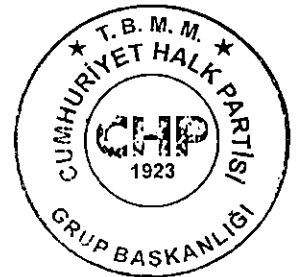
AKP iktidarı 23 yıl boyunca; Türkiye'nin %70'ini besleyen küçük çiftçileri, bakkal ve marketlere terk etmiş yerine çokuluslu şirketlerin acımasız sömürü planlarına bırakmış bulunuyor. İktidarı bu yıkıcı tarım politikaları sonucu, gıda enflasyonunu önlemek adına gümrük vergilerini düşürüp ithalatı teşvik

ederek uluslararası şirketleri zengin etmiş; çiftçinin ve köylünün borç yükü altında sıkışmasına seyirci kalmış; hal yasası, vergiler ve pazara ulaşımı zorlaştıran uygulamalarla köylünün pazara erişimini engellemiştir. Zaten günümüzde dünya ölçeğinde uygulanan tarım programları küçük ve orta ölçekli işletmeleri tasfiye etmekte, tarım tekellerin ise hâkimiyetini güçlendirilmektedir.

86 milyon nüfusa ulaşan ülkemizde tarımın makroekonomik açıdan stratejik olarak desteklenmesi ve uzun vadeli istikrarlı politikalarla yönlendirilmesi gereklidir. Ancak AKP'nin 23 yıllık iktidarlık sürecinde tarımda yapısal değişim ve dönüşüm sağlanamamıştır.

Örnek vermek gerekirse, seçim bölgem Yalova İlinin tarım alanları Türkiye ortalamasına göre nispeten daha küçük ve parçalı yapıda olmakla birlikte çiftçiler artık üretim yapamayacak noktaya gelmiş, üretim maliyetlerini karşılayamadığı için tarlalarını boş bırakmaya başlamışlardır. İlimizde toplam 218.540 dekarlık tarım alanının yaklaşık 118.490 dekarlık kısmı işlenmektedir.

Bu nedenlerle, ülkemizde tarım politikalarının yeniden, toplumsal yarar gözetilerek şekillendirilmesi için verilecek rasyonel desteklerle sektörün hem istikrarlı bir büyüme yakalaması hem de katma değer ve verimlilik artışı sağlanması için gerekli yeni yasal, kurumsal çözümlerin araştırılması amacıyla; Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

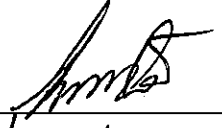
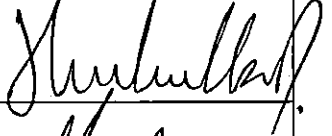
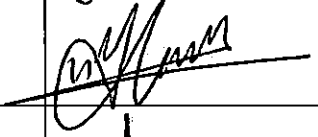
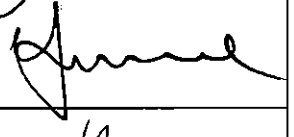
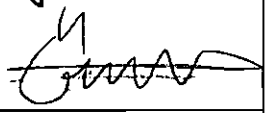

..1274.... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Fehmi Gökmen	Kırklareli Mu.	[İmza]
3. Ali KARAOĞA	USAK Mu.	[İmza]
4. Orhan SÖMER	Adana Mu.	[İmza]
5. ¹⁰ Öğür Erdem İNCELU	Ardahan Mu.	[İmza]
6. Jack Nur SÜHLÜ	ESKİŞEHİR	[İmza]
7. Sezgin Temizel	Diyarbakır	[İmza]
8. Semra Dinger	Ankara My	[İmza]
9. Hilmi Yalın Halıcı	İsparta Mu.	[İmza]
10. Murat BAKAN	İzmir Mu.	[İmza]
11. Orhan SARISAL	Bursa	[İmza]
12. Nail GİLER	Kocaeli Mu.	[İmza]
13. Şeref ARPACI	Denizli Mu.	[İmza]
14. HZAS KARASU	Sivri Mu.	[İmza]
15. Ayşe BAKOĞLU	Bartın Mu.	[İmza]

1274

16.	Minat GAN	Samsun	
17.	Cumhuri H2DN	Niğla	
18.	Hacer ÖZTÜRK	Bursa	
19.	Yunus Emre	istanbul	
20.	Gürbüz Kerem	Denizli	
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

